

***Programa școlară
pentru
RELIGIE – CULTUL ORTODOX UCRAINEAN
Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a***

***Навчальна програма
РЕЛІГІЯ – УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОСЛАВНИЙ
КУЛЬТ
Підготовчий клас, I-ий і II-ий класи***

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului
- Dumnezeu se face cunoscut omului
- Viața creștinului împreună cu semenii
- Mari sărbători creștine

De asemenea, la nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară dezvoltată în jurul unor **teme majore**: *Dumnezeu este cu noi prin descoperire și iubire* (la clasa pregătitoare); *Omul este cu Dumnezeu prin credință și rugăciune* (la clasa I); *Dumnezeu este iubire* (la clasa a II-a). Având ca scop familiarizarea copiilor cu domeniul religios, aceste teme orientează formularea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Astfel, conținuturile învățării se subordonează atât domeniilor, cât și temelor majore.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o **ofertă flexibilă**, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii bazată, în esență, pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Programa școlară pentru disciplina *Religie* reprezintă o ofertă curriculară care are alocată o oră pe săptămână în trunchiul comun al planului-cadru de învățământ, în cadrul ariei curriculare *Om și societate*.

Studiul disciplinei *Religie* urmărește o dezvoltare progresivă a competențelor prin experiența specifică vârstei elevilor, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Pentru a asigura un cadru coerent al predării *Religiei* în școală, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale și specifice, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма з *Релігії* для початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів розроблена відповідно до державного стандарту початкової загальної освіти. Програма визначає концептуальні підходи до релігійної освіти учнів початкових класів, конкретизує релігійно-духовні завдання, розподіляє художньо-педагогічний матеріал, враховує релігійно-педагогічні традиції та сучасні тенденції розвитку національної та світової духовної культури.

В основу програми покладено провідні положення сучасної релігійної педагогіки, а саме: визначення мети загальної релігійної освіти у широкому культурологічному контексті; підхід до сприймання релігії як основи загальної духовної освіти; ставлення до релігії як джерела і предмета духовного спілкування. Програмою передбачено неперервність і наступність завдань і змісту релігії у початковій та основній школі; Варіативність її змісту та поліхудожність, що реалізується через встановлення зв'язків між релігією та іншими видами курікулярної арії *Людина і суспільство*.

Програма ґрунтується на наступних розмірах дослідження:

- введення предмета *Релігії* в навчальний план ще з раннього шкільництва сприяє постійному зіткненню в галузі *Релігії* протягом всього доуніверситетського навчання-специфіка більшості виховних систем що включають Релігію в навчальний план;
- роль *Релігії* змалку є признаний і підтриманий теорією і практикою в виховній галузі яка підкреслює значення релігійного виховання у формуванні особистої ідентичності учнів, розміри що торкаються віри і переконань, як її значний елемент;
- на початку шкільництва, предмет *Релігія* становиться контекстом навчання що оцінює в виховному плані „великі питання” дітей, досвід їхнього життя, інші як ті предвижені звичайно іншими предметами навчального плану, але з великим значенням для морального виховання і соціалізації їх;
- передбачені фінальності підготовчого класу для предмета *Релігії* не підкреслюють конфесійне виховання але слідять моральний розвиток дітей і формування поведінки за релігійно-моральними цінностями;
- за змістом і компетентністю, предмет *Релігія* впливає прямо на реалізацію компетентності курікулярної арії „*Людина і суспільство*”, через її внесок для розвитку соціально-громадянських компетентностей, підкреслюючи здійснення різноманітності, інтеграцію в різні групи, між- і черезпредметними підтримками;

Структура шкільної програми для *Релігії* включає наступні елементи:

- Пояснювальна записка
- Загальні компетенції
- Специфічні компетенції і приклади навчальної діяльності
- Зміст
- Методологічні рекомендації

Метою релігійної освіти в початковій школі є формування основ релігійної культури учнів як важливої і невід'ємної частини їхньої духовної культури, а також формування естетичного досвіду, емоційно-ціннісного ставлення до духовності. Ця мета конкретизується в основних завданнях, спрямованих на формування базових освітніх компетентностей та загальний додуховний розвиток учнів:

- введення учнів у світ добра й краси, відбитий у релігійних творах;
- розвиток чуттєво-емоційного сприйняття навколишнього світу крізь призму релігії;
- збагачення емоційно-естетичного досвіду учнів, підведення їх до осягнення духовної суті релігійної культури в її найпростіших втіленнях;
- сприяння розвитку образного мислення, уяви, загальних та релігійних здібностей учнів;
- формування універсальних (духовних, моральних, громадянських, естетичних) якостей творчої особистості;
- виховання ціннісного ставлення до духовної культури .

Змістове наповнення програми передбачає формування в учнів світоглядних, ціннісно-орієнтаційних, навчально-пізнавальних, творчо-діяльнісних, комунікативних компетентностей, що досягається через сприймання релігії.

Competențe generale

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață
2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase
3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Загальні компетенції

1. Застосування деяких правил поведінки специфічно релігійної моральності в контекстах повсякденного життя
2. Співпраця з дітьми і дорослими в сімейнім середовищі відносно релігійних цінностей
3. Активне досліджування одних елементів з повсякденного життя з перспективи власної віри

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în contexte de viață uzuale

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.1. Recunoașterea unor elemente de bază ale credinței religioase - discuții despre importanța lui Dumnezeu în viața omului - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor relevante din punct de vedere religios (ajutarea semenilor, participarea la slujbele Bisericii, rugăciunea etc.) - realizarea unor desene/ lucrări practice în care se reflectă informațiile primite prin intermediul cântecelor, rugăciunilor, textelor biblice prezentate - exerciții de realizare a închinării (gestul închinării, cuvintele însoțitoare) - explicarea semnificației gestului închinării	1.1. Descrierea unor aspecte de bază ale credinței religioase, prin apelul la experiența proprie - dialoguri pe tema rolului credinței în Dumnezeu și a rugăciunii, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - prezentarea asemănărilor și a deosebirilor dintre rugăciune și rugămintă (dialoguri, desene, jocuri de rol, povestiri) - identificarea, în imagini și texte, a unor persoane biblice și a unor sfinți - descrierea unor aspecte legate de biserică, înțelegând ca locaș de rugăciune al creștinilor - descrierea unei biserici cunoscute - reprezentarea într-o compoziție plastică a unei biserici - identificarea unei biserici dintr-o serie de imagini date	1.1. Explicarea unor aspecte specifice propriei credințe religioase - exerciții de definire a unor termeni abordați în cadrul diferitelor teme, din perspectivă generală și din perspectivă religioasă: iubire, minune, laudă, mulțumire, dar, ajutor, recunoștință, iertare etc. - dialoguri pe tema importanței iubirii: iubirea omului față de ceilalți, iubirea lui Dumnezeu față de om, iubirea omului față de Dumnezeu, valorificând diferite povestiri, jocuri, exemple - relatarea unor povestiri cu conținut religios despre iubirea lui Dumnezeu față de lume - observarea naturii, sub aspectul măreției acesteia - explicarea rolului și posibilității minunilor în viața omului - jocuri didactice pe tema formelor de manifestare a iubirii față de Dumnezeu și față de semenii - exerciții de redare, într-o succesiune logică, 11 a unor evenimente din viața Mântuitorului
1.2. Observarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora - exerciții de identificare a calităților celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.), prin desene, dialoguri etc. - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”	1.2. Identificarea caracteristicilor comportamentale ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața de zi cu zi și a exemplurilor unor persoane din Biblie - dialog pe tema comportamentului diferitelor persoane (din viața de zi cu zi, din Biblie, din povești cu conținut moralizator etc.) - audiții de povestiri care evidențiază rolul credinței în Dumnezeu - discuții pe tema rolurilor rugăciunii, participării	1.2. Evidențierea caracteristicilor comportamentale ale unor modele de credință - prezentarea unor modele biblice de comportament, la alegere, în funcție de tema abordată: винагорода зробленого добра (прикладі: Воскресіння сина вдови Сарепти Сідонської, Воздоровління слуги Сотника з Капернаума, Воскресіння Тавіти і.д.), прощення (прикладі: Йосиф і браття свої, Притча блудного сина, Господь Ісус

	la slujbele bisericii și protejării naturii, pornind de la exemple date (personaje din povestiri, persoane biblice, sfinți etc.) - analiza unor imagini pe diferite teme: „Rugăciunea”, „La biserică”, „În natură” etc. - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante (rostirea rugăciunii, comportamentul în biserică, grija față de natură etc.)	Христос, Святий Перший Мученик Штефан etc.), допомога хворим (приклад: Вздоровлення чоловіка кривого, Св. Ап. Петром), допомога самотнім (приклад: Вздоровлення слабкого при Віфесді, Притча милосердного самарянина, Воскресіння сина вдови з Наїну і т.д.), - jocuri de rol în care este valorizată respectarea, în contexte variate, a normelor de comportament exemplificate prin exemple biblice - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, motivate/ determinate de iubirea semenilor - exerciții/ jocuri de valorizare a celorlalți (membri ai familiei, colegi, prieteni etc.): „Spune trei lucruri bune despre...” - jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”
1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin în contexte de viață familială - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (în familie, școală, biserică, comunitate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor (persoane din viața cotidiană, persoane din povestiri biblice, personaje din desene animate sau din povești etc.) - jocuri de rol: „Cum mă comport când...?”; „Cum procedez dacă sunt în situația...?” - exerciții de manifestare a dezacordului față de comportamente care încalcă valorile morale - vizite la biserică	1.3. Aplicarea unor reguli de comportament moral-creștin într-o serie de contexte de viață reale sau imaginare - conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.) - recunoașterea, în diferite contexte date, a respectării/ încălcării anumitor reguli de comportament moral-creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini etc.) - stabilirea, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă - dialog pe tema regulilor de comportament religios: „Cum procedez când merg la biserică...?”; „Care este locul meu în biserică?...”; „Cum ne rugăm...?”	1.3. Aplicarea în mod autonom a unor reguli de comportament moral-creștin în diferite contexte de viață reale sau imaginare - studii de caz pe tema respectării regulilor de comportament moral-creștin, pornind de la situații reale sau imaginare - jocuri de rol pe diferite teme: „Ce am făcut bine în situația...?”; „Care sunt efectele faptelor bune/ rele...?” - exerciții de autoevaluare a comportamentului, prin raportare la exemple învățate - exerciții de manifestare a acordului/ dezacordului față de comportamente care respectă, respectiv încalcă valorile morale creștine - conversații de grup privind comportamentul față de semenii cu anumite probleme (sociale, de sănătate etc.), pe baza unor povestiri, exemple concrete din viața de zi cu zi - construirea unor povești cu început/ sfârșit dat, care pun în evidență comportamente moral-religioase

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familial, în acord cu valorile religioase

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.1. Asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte, la propunerea adultului - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale diferitelor persoane (copii, părinți, profesori etc.) și a responsabilităților corespunzătoare fiecăreia dintre acestea - dialoguri pe teme privind colaborarea în diferite grupuri de apartenență - participarea la activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - studii de caz pe tema ajutorului oferit celorlalți	2.1. Manifestarea interesului pentru asumarea unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte - identificarea responsabilităților personale în diferite grupuri de apartenență (familie, școală, grup de prieteni etc.) - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de asumare a unor roluri și responsabilități în anumite grupuri - jocuri de rol pe tema asumării diferitelor responsabilități (în familie, în școală etc.) - distribuirea unor roluri pentru fiecare participant în rezolvarea unor sarcini de lucru simple, în grupuri mici - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate, în activități de grup, pentru fiecare elev - prezentarea unor cazuri relevante pentru temele: importanța ajutorului oferit celorlalți, rolul rugăciunii pentru membrii diferitelor grupuri de apartenență - dialog pe tema rolurilor și responsabilităților diferitelor persoane în biserică (preot, credincioși etc.) - organizarea unor activități caritabile, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc.	2.1. Asumarea în mod explicit a unor responsabilități în cadrul grupurilor din care face parte - exerciții de negociere și stabilire în comun a responsabilităților în cadrul grupurilor din care face parte, pentru realizarea unor activități variate - dialoguri pe teme privind asumarea, ascultarea și negocierea responsabilităților în diferite grupuri de apartenență - jocuri de rol pe tema asumării unor responsabilități (în familie, în școală, în grupul de prieteni etc.) - prezentarea regulilor privind oferirea și primirea de sfaturi, de învățături, de daruri - studii de caz pe tema primirii și oferirii de sfaturi, de învățături, de daruri - organizarea unor activități caritabile, în sprijinul celor bolnavi și singuri, împreună cu alți membri ai școlii, parohiei etc. - realizarea unui jurnal al clasei care specifică participarea la diferite acțiuni organizate de școală, apreciate de elevi
2.2. Identificarea unor elemente comune și de diferențiere între oameni - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate (aspect fizic, limba vorbită, calități, comportamente, lucruri sau mâncăruri favorite etc.) - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de opiniile altora (argumentarea opiniei proprii în spiritul toleranței pentru opinia altora)	2.2. Observarea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri - dialog pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență - jocuri de dezvoltare a imaginii de sine și a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv (jocuri de descriere a calităților proprii/ ale colegilor, jocuri de rol „Întreabă-mă și eu îți spun despre mine” etc.)	2.2. Descrierea unor elemente de diversitate în cadrul diferitelor grupuri - conversație de grup pe tema unor elemente de diversitate în grupurile de apartenență sau în alte grupuri - prezentarea regulilor de comunicare pozitivă cu diferite categorii de persoane (persoanele cu probleme sociale, bolnave, singure etc.) - exerciții de evaluare a efectelor diferitelor

- participarea la întâlniri cu persoane din comunitate, pe teme relevante din punct de vedere educațional - participarea la dialoguri având ca subiect „Persoanele cu nevoi speciale” - studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația ...?” - audierea unor texte religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță	- studii de caz: „Ce ai face dacă ai fi în situația...?” - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața școlii și a comunității (existența elevilor de diferite confesiuni în clasa de elevi/ școală, existența unor biserici/ locașuri de cult aparținând altor culte/ religii în localitatea lor etc.) - dialog privind rolul rugăciunii pentru propria persoană și pentru alții audierea unor texte simple, în proză sau în versuri, care evidențiază adoptarea de atitudini pozitive față de propria persoană și față de alții	- fapte/ comportamente/ atitudini care accentuează diferențele dintre oameni, pe bază de povestiri, jocuri de rol - dialog pe tema copiilor orfani, a copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate, a copiilor de la casele de tip familial etc. - simularea unor situații de relaționare pozitivă cu copiii provenind din grupuri diferite (etnice, religioase, culturale, sociale) - audierea/ citirea unor texte literare sau religioase simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de toleranță

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase cunoscute - formularea unor enunțuri simple, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza audiției unor texte biblice și din viețile sfinților - descrierea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului (Спасителя), a Maicii Domnului (Божої Матері), a Sfântului Nicolae (Святого Миколая) și a altor sfinți (Святого Володимира Великого, Святих Антонія і Феодосія Печерських, Св. Йова Почаївського, Св. Алексія Карпатського) - audierea și/ sau învățarea de scurte rugăciuni, cântări, colinde etc., cu explicarea pe înțelesul copiilor a expresiilor și a termenilor religioși întâlniți	3.1. Explicarea semnificației unor evenimente religioase din viața comunității - formularea unor enunțuri, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral - povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) pe tema unor evenimente religioase - dialog pe tema unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - observarea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului (Спасителя), a Maicii Domnului (Божої Матері), a Sfântului Apostol Andrei (Св. Ап. Андрія) și/ sau a altor sfinți (Св. Ап. Петра і Павла, Св. Пророка Ілля, Св. Івана Хрестителя) - audierea și/ sau învățarea unor rugăciuni, cântări religioase, colinde etc.	3.1. Explicarea importanței unor evenimente religioase din viața comunității și a societății - elaborarea unor texte scurte, utilizând cuvinte din domeniul religios-moral sau pornind de la audiția/ lectura unor texte biblice și din viețile sfinților - dialog pe tema rolului unor evenimente religioase semnificative din viața comunității, pornind de la experiențele elevilor - prezentarea unor icoane care reprezintă evenimente din viața Mântuitorului (Спасителя), a Maicii Domnului (Божої Матері), a sfinților îngeri și a altor sfinți(Св. Ап. Петра і Павла, Св. Пророка Ілля, Св. Івана Хрестителя, Св. Арх. Михаїла, Св. Миколая) - exerciții de recunoaștere a unor evenimente/ sărbători pe baza unor icoane, texte biblice și din literatura laică și religioasă

	- organizarea unor serbări școlare	- povestirea după imagini (planșe, icoane, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - exemplificarea unor aspecte legate de evenimentele religioase, cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale
3.2. Identificarea unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei - participarea la discuții privind evenimentele religioase din viața omului (botezul, nunta, ziua onomastică etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creștine - exerciții de învățare de colinde și cântări religioase - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme religioase („Як ми святкуємо Різдо”, „Як ми готуємось до Св. Пасхи” i m.đ.) - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor sărbători religioase	3.2. Prezentarea unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și a comunității - dialog pe tema diferitelor sărbători religioase și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modalități de pregătire pentru celebrarea evenimentului, alte obiceiuri etc.) - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Про коляду”, „Природа інакша кожного дня”, „Як ми святкували Різдо”, „Як ми готуємось до Св. Пасхи” i m.đ.) - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse - audierea unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători religioase participarea la sărbătorile comunității - învățarea unor poezii, la alegere, cu referire la marile sărbători religioase	3.2. Explicarea rolului diferitelor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații religioase, cu incidență asupra vieții familiei și comunității - dialog pe tema rolului marilor sărbători religioase și a unor tradiții specifice din viața familiei sau a comunității - participarea, pe grupe de lucru, la realizarea unor proiecte pe diferite teme („Наші міцєві обряди”/ „Як ми зберігаємо наші традиції i m.đ.) - explicarea relației dintre diferite sărbători religioase și perioadele de vacanță sau zilele declarate nelucrătoare - exerciții de identificare a unor slujbe bisericești realizate la marile sărbători, pe baza unor imagini sau a audierii unor texte din literatură, referitoare la marile sărbători creștine - analiza unor imagini relevante din viața copiilor, a familiilor lor, a comunității privind diferite forme de manifestare a iubirii - implicarea în evenimente/ ceremonii/ activități legate de tradiții religioase și populare specifice comunității - audierea/ învățarea unor colinde și cântări religioase - organizarea unor serbări școlare - realizarea unor desene, felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase, utilizând materiale diverse

Conținuturi

DOMENII	CLASA PREGĂTITOARE	CLASA I	CLASA A II-A
	Dumnezeu este cu noi prin descoperire și iubire	Omul este cu Dumnezeu prin credință și rugăciune	Dumnezeu este iubire
Iubirea lui Dumnezeu și răspunsul omului	Dumnezeu ne-a creat din iubire - Omul este cea mai importantă ființă de pe pământ (omul, ființă creată de către Dumnezeu; omul și celelalte ființe de pe pământ; rugăciuni de mulțumire către Dumnezeu etc.) - Sunt copilul lui Dumnezeu și al părinților mei (raportarea copiilor la Dumnezeu; raportarea copiilor la proprii părinți; ascultarea față de Dumnezeu și față de părinți etc.) - Ce înseamnă să fiu creștin (Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu venit între oameni; cum devin creștin; semnul Sfintei Cruci etc.) - Cum vorbesc cu cei din jur (rolul comunicării în viața omului; reguli simple de comunicare etc.) - Ce simt față de ceilalți (iubirea aproapelui; forme de manifestare a sentimentelor; exemple biblice, din viața sfinților și din viața de zi cu zi, relevante etc.) - Cum mă comport ca un creștin (reguli de comportament creștin; modele de comportament creștin, în diferite contexte; exemple concrete de fapte bune; efectele faptelor bune etc.) - O zi din viața mea de creștin (principalele aspecte ale vieții religioase într-o zi obișnuită, duminica și într-o zi de sărbătoare; exemple concrete etc.)	Omul își arată iubirea față de Dumnezeu în biserică - Biserica este casa lui Dumnezeu (locul în care Dumnezeu este prezent tot timpul; locul unde oamenii participă la slujbe duminica și în sărbători; închinarea la trecerea pe lângă biserică etc.) - Cum arată o biserică (aspecte de diferențiere față de alte clădiri; aspecte specifice unei biserici; împodobirea unei biserici etc.) - Cum Îl primesc pe Dumnezeu în biserică (ce este Sfânta Liturghie; ascultarea cuvântului lui Dumnezeu; primirea Sfintelor Taine etc.) - Cu cine mă rog în biserică (rugăciunea împreună cu preotul și cu alți credincioși; persoanele cu care relaționez: preotul, cântărețul, alți membri ai comunității etc.) - Cum mă comport în biserică (comportamentul în biserică și în curtea bisericii; ținuta vestimentară etc.) - Ce fac eu pentru biserica mea (ajutorarea membrilor comunității; implicarea în activități organizate la biserică; participarea la corul bisericii etc.)	Omul este fiul iubitor al lui Dumnezeu - Iubirea, sentimentul cel mai înalt al omului (ce înseamnă să iubești; pe cine iubim; exemple de oameni care își arată iubirea față de Dumnezeu și față de semenii etc.) - Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet, în fiecare zi (cum pot să Îl am pe Dumnezeu în minte și în suflet: rugăciunea, lectura Bibliei, admirarea naturii, săvârșirea unei fapte bune etc.) - Rugăciunile de mulțumire și de laudă aduse lui Dumnezeu (ce înseamnă să mulțumești; ce înseamnă să lauzi; pentru ce Îi mulțumim lui Dumnezeu; cine Îl laudă pe Dumnezeu etc.) - Darul, dovadă a iubirii noastre față de Dumnezeu (ce este darul; cui, când și cum dăruim; darul de pâine și vin la Sfânta Liturghie; prinoase și ofrande aduse de oameni etc.) - Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu (ce înseamnă să ajuți pe cineva, faptele bune săvârșite din iubire, iar nu din obligație; exemple de îndatoriri și de fapte de slujire a semenilor, în diferite contexte de viață etc.)

Dumnezeu se face cunoscut omului	Dumnezeu este întotdeauna cu noi - Dumnezeu ne-a dăruit o lume frumoasă (frumusețea creației; natura și oamenii; ocrotirea naturii de către om etc.) - Iisus Hristos iubește copiii (cine este Domnul Iisus Hristos; Mântuitorul binecuvântează copiii etc.) - Maica Domnului este ocrotitoarea copiilor (cine este Maica Domnului; Maica Domnului L-a ocrotit pe Pruncul Iisus; icoana Maicii Domnului cu Pruncul etc.) - Îngerii sunt păzitorii copiilor (cine sunt îngerii; prezența îngerului păzitor în viața creștinului etc.) - Sfinții sunt prietenii lui Dumnezeu și ai copiilor (sfinții sunt oameni care L-au iubit pe Dumnezeu; exemple de minuni ale sfinților etc.)	Omul este ființa care crede în Dumnezeu - Omul ascultă cuvântul lui Dumnezeu (auzim despre Dumnezeu din Biblie; Domnul Iisus Hristos le-a vorbit oamenilor; auzim despre Dumnezeu de la cei care cred în El etc.) - Omul se bucură de creația lui Dumnezeu (ce înseamnă creația lui Dumnezeu; perfecțiunea creației lui Dumnezeu; cum ne manifestăm respectul față de creația lui Dumnezeu etc.) - Biblia ne vorbește despre oameni credincioși (modele de credință din Vechiul Testament și din Noul Testament etc.) - Sfinții Apostoli sunt modele de credință (cine sunt apostolii; Sfântul Apostol Andrei: răspunsul la chemarea lui Iisus Hristos, credința în Învierea Lui, mărturisirea învățăturii Lui etc.) - Ce înseamnă să fii un om credincios (manifestarea credinței în particular și în mod public, prin cuvinte și fapte etc.)	Dumnezeu este Tatăl nostru iubitor - Dumnezeu ne iubește pe toți (fiecare om este creat de Dumnezeu; Dumnezeu ne ocrotește în fiecare zi; Dumnezeu primește rugăciunea fiecărui om, în limba în care e rostită etc.) - Dumnezeu ne ajută să Îl cunoaștem și să Îl iubim (Dumnezeu ne-a transmis cuvântul Său în Biblie; L-a trimis pe Fiul Său în lume; este prezent permanent cu noi; ne-a pus în suflet dorința de a-L cunoaște și de a-L iubi etc.) - Iisus Hristos S-a făcut om, din iubire (evenimentele principale din viața Domnului Iisus Hristos; iubirea pentru semenii – cea mai importantă învățătură a Mântuitorului etc.) - Minunile arată iubirea lui Dumnezeu față de om (ce este o minune; exemple de minuni făcute de Domnul Iisus Hristos etc.) - Maica Domnului, îngerii și sfinții săvârșesc minuni (Maica Domnului, îngerii și sfinții, rugători pentru oameni la Dumnezeu; exemple de minuni făcute de Maica Domnului, de îngeri, de Sfinții Apostoli, de alți sfinți etc.)
Viața creștinului împreună cu semenii	Dumnezeu ne învață să ne ajutăm unii pe alții - Familia mea (ce este o familie; relațiile dintre membrii familiei; activități religioase în familie etc.) - Sunt creștin și la școală (școala, locul unde învăț; relația cu adulții și cu copiii la școală; atitudinea față de mediul școlar etc.) - Primii mei prieteni (copilăria și prietenia; colegi și prieteni; alegerea prietenilor; modele de prietenie etc.)	Omul se roagă lui Dumnezeu pentru sine și pentru alții - Rugăciunea și rugămintea (prin ce se aseamănă; prin ce se deosebesc; exemple de rugăciuni și de rugăminti etc.) - Omul vorbește cu Dumnezeu prin rugăciune (ce este rugăciunea; Domnul Iisus Hristos s-a rugat Tatălui etc.) - Când, unde și cui mă rog (momentele în care ne rugăm; locurile în care ne rugăm; modul în care ne rugăm etc.)	Oamenii își arată iubirea unii față de alții - Oferirea de sfaturi și învățături (de ce avem nevoie de sfaturi și învățături; de la cine primim și cui oferim sfaturi și învățături; exemple de sfaturi și învățături primite de la Mântuitorul Iisus Hristos etc.) - Recunoștința față de cei care ne fac bine (ce este recunoștința; exemple biblice de persoane care și-au arătat recunoștința față de binefăcători;

	- Preotul în viața mea (cine este preotul; prezența preotului în viața copilului etc.) - Creștinii din biserica mea (descrierea bisericii la care merg; rolul și locul preotului și al credincioșilor în biserică; activități comune cu membrii parohiei etc.) - Oamenii din lumea întreagă (diversitatea oamenilor în lume; activități de ajutorare a semenilor etc.)	- Pentru cine mă rog (rugăciunea pentru propria persoană; rugăciunea pentru părinți și ceilalți membri ai familiei; rugăciunea pentru toți oamenii etc.) - Binefacerile rugăciunii (împlinirea cererilor de folos; întărirea relației dintre semenii; primirea înțelepciunii de la Dumnezeu etc.)	modele din viața de zi cu zi de răsplătire a celor care ne fac bine etc.) - Iertarea celor care ne fac rău (ce este iertarea; de ce avem nevoie de iertare; modelul de iertare oferit de Mântuitorul Iisus Hristos; exemple biblice și din viața sfinților de iertare; exemple de iertare din viața de zi cu zi etc.) - Ajutorul dat celor bolnavi (cum ne comportăm față de cei bolnavi; exemple biblice de ajutorare a celor aflați în suferință; forme de ajutorare a celor bolnavi din jurul nostru etc.) - Ajutorul dat celor singuri (cum ne comportăm față de oamenii singuri; exemple biblice de ajutorare a celor singuri; forme de ajutorare a celor singuri etc.)
Mari sărbători creștine	Nașterea Domnului, darul lui Dumnezeu pentru oameni - Nașterea Pruncului Iisus, bucuria copiilor (Різдво Ісуса Христа;.) -Cum sărbătoresc Crăciunul (прикрашення ялинки; колядки; участь на Святій Літургії і т.д.) Învierea Domnului, împlinirea darului lui Dumnezeu - Bucuria copiilor la Florii și la Paști (радість дітям на Цвітну Неділю і на пасху; освячення верби; радість дітям на Службу Воскресну і т.д.) - Cum sărbătoresc Paștele (участь на Святій Літургії; вітання під час Великодня; значення писанки і т.д.)	Nașterea Domnului, în vers și în cântec - Despre colind (ce este colindul; când se colindă; cine colindă etc.) - Nașterea Domnului în poezia creștină ucraineană (<i>Господь родився, Лідія Меланіч; Різдвяна молитва, Олеся Білоус; День Різдва, П. Олійник; Христос Народився</i>) Învierea Domnului, în vers și în cântec - Salutul creștinilor la Sfintele Paști (care este salutul creștinilor de Sfintele Paști; ce semnificație are; în ce perioadă se folosește etc.) - Învierea Domnului în poezia creștină ucraineană (<i>Христос Воскрес, Катерина Перелісна; Писанка, Катерина Перелісна; Великдень, Платон Воронько; Христос Воскрес! Леонід Глібов</i>)	Crăciunul și Anul Nou – tradiții - Tradiții religioase de Crăciun (mersul cu Viflaimul, colindul cu steaua, confecționare unei stele etc.) - Tradiții populare de Crăciun și de Anul Nou (împodobirea bradului; oferirea de cadouri; tradiții locale etc.) Floriile, Paștile și Rusaliile – tradiții - Tradiții religioase de Florii, Paști și Rusalii (sfințirea ramurilor de salcie; sfințirea Pâinilor pentru Paști; împodobirea bisericii cu frunze de nuc sau tei și sfințirea holdelor la Rusalii etc.) - Tradiții populare de Paști (încondeierea ouălor; tradiții culinare; tradiții locale etc.)

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări religioase și colinde), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de realizare și de explicitare a temelor anterior menționate.

Для підготовчого класу, пропонується наступний перелік елементів:

- аудіювання і/ або навчання **молитов**: „Молитва до Святого Духа”; „Молитва до Пресвятої Тройці”; „Ангеле Божий, хоронителю мій”; „Отче Наш”; слова які супроводжують знак Святого Хреста, на початку і в кінці;
- аудіювання і/ або навчання коротеньких **біблійних текстів**, які можуть бути співвіднесені з прислів'ями та приказками схожими за повідомленням: „Діти – слухайте своїх батьків у Господі” (Ефес 6,1); „ Радійте з тими хто радіє, і плачте з тими хто плаче! ” (Рим 12,15); „Не платіть нікому злом за зло...!” (Рим 12, 17);
- аудіювання і/ або навчання **релігійних пісень**: „Пресвята Богородице, помилуй нас”; „Буде Ім я Господнє благословенно ...”; „Христос Воскрес!”;
- аудіювання і/ або навчання **колядок**: „Нова радість стала”; „Ішла зізда краєм світа...”; „Три славнії царі”; „Добрий вечір тобі, пане господарю....”.

Для I-го класу, пропонується наступний перелік елементів:

- аудіювання і/ або навчання молитов audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: „Отче Наш”; „Молитва за родичів”; „Молитва перед їжі та після їжі”;
- аудіювання і/ або навчання коротеньких **біблійних текстів**, які можуть бути співвіднесені з прислів'ями та приказками схожими за повідомленням: „Просіть – і буде вам дано, шукайте і знайдете...” (Мт. 7,7); „...Моліться один за одного” (Яків 5,16); „ Господи, допоможи мені!” (Мт. 15,25); „ І поглянув Бог усе що вчинив. І ось, - дуже добре воно!” (Буття 1,31);
- аудіювання і/ або навчання **релігійних пісень**: „Алилуя”; „Отче Наш”;
- аудіювання і/ або навчання **колядок**: „В Вифлеємі во юдеї”; „Дивная Новина”; „Вставай, вставай господарю”.

Для II-го класу, пропонується наступний перелік елементів:

- аудіювання і/ або навчання молитов audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: „Богородиця”; „Молитва Святого Іоанікія (“Надія моя – Отець”); „Молитва до Святого, ім'я якого носиш”;
- аудіювання і/ або навчання коротеньких **біблійних текстів**, які можуть бути співвіднесені з прислів'ями та приказками схожими за повідомленням: „Бог – то любов” (І Іван 4, 8); „Ти Бог, що чуда чиниш...” (Пс. 77, 15); „Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!” (Лк. 2, 14); „Оце Моя заповідь, - щоб ви любили один одного, як Я вас любив” (Іван 15, 12); „Діточки, - любімо не словом, але ділом та правдою!” (І Іван 3, 18); „Любов не робить зла ближньому...!” (Рим 13, 10);
- аудіювання і/ або навчання **релігійних пісень**: „Слава Тобі Господи, слава Тобі”; „Ми бачили світло істинне”;
- аудіювання і/ або навчання **колядок**: „Радуйтеся всі людє”; „В Вифлеємі новина”; „Бог Предвічний”; „Як же Ти славний в Сіоні” (Неділя Цвітна).

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare–învățare–evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor și a normelor moral-religioase.

Metodele de predare–învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (icoane, ilustrații cu conținut moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului religios, pentru analizarea și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter moral-religios;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori religioase, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut moral etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații–problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe morale;
- portofoliul pe diferite teme, metodă ce permite exersarea lucrului pe grupe și dezvoltarea competențelor de colaborare, prin realizarea unor: desene, colaje, texte scurte, „cărți”, colecții de imagini sau fotografii etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări religioase, colinde etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, jetoane adaptate temelor abordate, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări Power-point educative, jocuri (cuburi, puzzle etc.), adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente; fișe pentru desen; jucării necesare derulării jocurilor didactice.

Care sunt contextele și mediile de instruire recomandate pentru activitatea la *Religie*?

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- **Învățăm în sala de clasă!** În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare–învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme religioase cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- **Mergem la bibliotecă!** Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi

încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.

- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.

- Ieșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme religioase relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva moralei religioase.

- Mergem în excursii tematice la mănăstiri sau alte lăcașuri de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de mănăstiri sau alte așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele mănăstirilor, se pot iniția dialoguri cu unii duhovnici, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.

- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter religios! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții religioase din spațiul proxim sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.